

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Л. О. КОЖУРИ «ПРАВО ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ»¹

Калюжний Р. А.

У 2020 р. вийшла друком монографія «Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження», розроблена кандидатом юридичних наук, доцентом Л.О. Кожурою.

За останні десятиріччя соціальна політика багатьох європейських країн стосовно осіб з інвалідністю зазнала суттєвих змін. Ставлення до цієї соціальної групи людей як до пацієнтів, якими необхідно лише опікуватися і які не можуть долучатися до активного суспільного життя, змінилося на ставлення до них як до повноправних членів суспільства, що мають рівні права з іншими громадянами країни. Однак ще чимало країн, у тому числі й Україна, формуючи державну соціальну політику стосовно людей з інвалідністю, не враховують цих змін, надають пріоритетного значення «медичному», а не «соціальному» підходу до проблеми, що позначається на змісті та якості заходів, спрямованих на зменшення негативних наслідків «інвалідності». Політика держави у цій сфері (зокрема, і щодо публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я), повинна базуватися на кращому світовому досвіді та тенденціях, щоб розв'язати проблеми цієї незахищеної верстви населення.

Надана на рецензування монографічна праця присвячена саме дотичній проблематиці до вищевказаного - публічному адмініструванню права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

Ознайомлення зі змістом монографічної роботи дозволяє стверджувати, що добре продумана структура монографії, яка складається з п'яти розділів, які включають у себе п'ятнадцять підрозділів, допомогла викласти матеріал логічно та послідовно, починаючи від розкриття методологічних засад публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я, закінчу-

ючи вивченням міжнародного досвіду публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я таких країн, як: Фінляндія, Канада, Сполучені Штати Америки, Німеччина, Португалія, Іспанія, Австрія, Велика Британія, Франція, Швеція, Бельгія, Австралія, Узбекистан, Польща, та відповідно запропоновано імплементувати окремі напрями публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

Авторкою визначено, що публічне адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я є інститутом права та структурним елементом такої підгалузі права, як соціальний захист осіб з інвалідністю.

Державною політикою публічного адміністрування права осіб з інвалідності на охорону здоров'я є цілеспрямована, розрахована на тривалий період стратегічна діяльність публічної адміністрації, зорієнтована на розв'язання наявних проблем та створення правових, організаційних умов і гарантій щодо реалізації права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

У своїй монографічній роботі Л.О. Кожура виокремлює такі особливості права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: 1) є невідчужуваним конституційним правом; 2) гарантоване нормами міжнародного права та національного законодавства; 3) має збірну структуру, що полягає в одночасній реалізації одразу декількох видів конституційних прав; 4) окрім загального змісту права на охорону здоров'я людини і громадянина включає також право на отримання медико-соціальної допомоги, реабілітацію, забезпечення ортопедично-протезними засобами, ліками, засобами пересування на пільгових умовах, професійну підготовку та перепідготовку; 5) забезпечується уповноваженими суб'єктами публічного права та приватного права; 6) дає змогу достатньою

¹ Кожура Л.О. Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження : монографія. Київ : Видавничий Дім «Кафедра», 2020. 336 с.

мірою реалізувати наявні й потенційні можливості щодо користування особою з інвалідністю іншими основними правами, свободами людини і громадянина, виконувати відповідні обов'язки та гарантується визнанням здоров'я однією з найвищих соціальних цінностей.

Викликає інтерес і низка змін та доповнень до нормативно-правових актів, які пропонує авторка в ході дослідження.

Перший розділ монографії присвячений теоретико-правовим засадам публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

Другий розділ розкриває право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я як об'єкт адміністративно-правового дослідження.

Третій - визначає механізм публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я, акцентуючи на нормативно-правовому регулюванні цієї сфери та публічній адміністрації як суб'єкта публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

У четвертому розділі визначено економічні та адміністративні методи публічного адміністрування сфери, що досліджується у монографії, та окремо досліджується адміністративний примус як метод публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

На підставі дослідження міжнародного досвіду публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я в п'ятому розділі розглянуто ефективність публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я

та запропоновано імплементацію практик зарубіжних країн щодо права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я в законодавство України.

Таким чином, можемо стверджувати, що ця робота є актуальною та необхідною для розвитку правової науки загалом та адміністративної науки зокрема. Тому вважаю, що опублікування монографії Людмили Олександрівни Кожури на тему «Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження» є необхідним кроком до розбудови правової та соціальної держави.

Загалом, можна стверджувати, що рецензована монографія Л.О. Кожури є вагомим внеском у розвиток адміністративно-правової науки України. Її поява здається більш ніж своєчасною, адже саме такі монографічні праці допомагають студентам, здобувачам, аспірантам, докторантам України здобути якісні знання з курсу адміністративного права та публічного адміністрування. Репрезентована наукова монографічна праця послідовника Київської школи адміністративного права є, безумовно, корисною для використання в навчальному та науково-дослідному процесі у вищих навчальних закладах.

*Калюжний Р. А.,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри теорії та історії
держави і права,
заступник декана юридичного факультету
Національного авіаційного університету*